

Veckobilagan

24
80

Hannäs har inget flyktproblem

STRANGT TAGET ÄR DET inte mycket att berätta från Hannäs, säger Carl Andersson i Bredal. Här går livet lugnt och fridfullt: vi arbetar på våra åkrar och i våra skogar och inom det kommunala har vi inga stora frågor att bry våra hjärnor med.

Carl Andersson är fullmäktiges ordförande och har varit det sedan denna institution infördes efter att tidigare några år ha skött klubban på kommunalstämmen. Han kom efter kantor Enge, vilken enligt vad hr Andersson försäkrar var bland de styvaste kommunalmän, som Hannäs haft, och mycket av vad denne utträttade har man nytta av ännu.

Helt vänt är det riktigt att man i Hannäs just nu inte har några frågor på dagordningen, som i högre grad kommer att belasta skattesekeln. Vad som närmast torde förestå är om ändring av sockenhuset, vilket hör samman med sjunde skolårets införande. Nu har man småskola där och förhållandena är inte bra som de är, säger hr Andersson.

Den för de flesta kommuner i dessa dagar så aktuella frågan om brandväsendets ordnande bereder inte Hannäs några bekymmer. Bland det första, som fullmäktige gjorde, sedan de kommit till, var att skaffa socknen möjligheter att upprätta en brandkår och det väsentligaste finns nu, när den nya brandlagen träder i kraft. Även på andra områden har man det mesta gjort. Ålderdomshem byggdes 1911 och ändrades om efter

Kassör för 20 kassor har inget i kassaskåpet

Det mesta gjort som kan göras

Fullmäktiges ordförande, Carl Andersson i Bredal.

plöjningen och en del djur kan ännu gå ute på vallarna och beta.

En riktigt prima höst, tycker Carl Andersson — och detta trots att det duggade rätt kraftigt, när han sade det. Litet regn betyder emellertid ingenting, huvudsaken är att vi hinner undan, förklarar han. Vi kan kanske inte säga att vi haft det särskilt svårt med arbetastrakten men inte är det bra och därför är vi tacksamma att vi kan hålla på med vårt arbete och inte har värre väder än regn att ge oss ut i.

När arbetskraften kommer på tal gör givetvis också flykten från landet det. Hr Andersson avslöjar det glädjande och säkert rätt ovanliga förhållandet att man i Hannäs inte haft så särskilt stora bekymmer för den saken. Ungdomen stannar hemma i stor utsträckning men det kanske beror på att man inom socknen gjort och gör rätt mycket för den.

Det finns de, säger Carl Andersson, som tycker att de unga får snart sagt vad de vill. Det är förstas att överdriva, men vi har gjort så gott vi kunnat inom de beslutande organen. Idrottsföreningen t. ex. har fått 2,000 kr. och de pengarna tycker jag är väl använda, ty idrott är ett lika sunt som hälsoamt nöjesliv. Socken har också helt nyligen fått en bygdegård, som byggts med andelar, och där har de unga en annan samlingsplats, där de kan rikas och roa sig.

lingen för restaureringen av kyrkoruinen invid prästgården, vilken hittills inbragt omkring 2,500 kr.

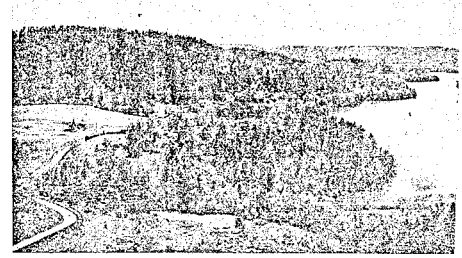
ÄLDERMÄNNEN INOM HANNÄS kommunala liv är Georg Magnusson i Friden. Han har varit med sedan 1908 och utfört sitt mesta arbete för socknen inom kommunalhämmen, där han sitter som ordförande.

Det har varit stora förändringar under denna tid, talar han om, särskilt inom fattigvården och skolväsendet. Senare är han haft de största utgifterna för brandväsendet men så har man också det till godo nu. Skatten för nästa år blir 8. 70 mot 9. 30 i år; något mera hade man nog kunnat sänka men har velat gardera sig för vad som kan komma. Socknens skattekonor uppgår till 9,067 mot 7,444 i fjol och vill man ha en siffra, som visar den kraftiga stegringen senare år, kan man lämpligen taga den för 1939, då kriget började: då var skattekonorna 3,765. För nästa år torde det inte vara risk för någon sänkning av skattekonorna jämfört med i år även om det skulle bli minskade inkomster av arbete. Fastighetstaxeringen torde nämligen komma att höja värdena med i genomsnitt 20 procent.

Man tjänar rätt bra med pengar nu för tiden, tycker gamle kommunalhämmesordföranden, som varit med om tider, då det var åtskilligt anorlunda. Jordbruket och särskilt skogen ger nu skaplig avkastning och bland arbetarna har man en del, som kommit upp i 4,000 kr. i årslön. Georg Magnusson känner till den saken, ty han är också taxeringsombud. Han vet också att hannäsborna inte är att klaga på som skattebetalare.

domen eller den som gick till Stockholm. Den senare kom fram i 5. om tid men den andre är på väg ännu. Kanske han försinkat sig med att meta, ty Georg Magnusson talar om att sjön är mycket fiskrik.

Han talar också om att man de här åren rätt allmänt med hjälp av reparationsbidragen rätt upp sina beståder och det ser ut som om det skall bli några bannrikelser också inom Hannäs. Byarna, av vilka de största är Hellingssfall, Rumhult, Gärdsnäs och Rumma, ligger rätt spridda i socknen men är väl sammanbyggda. Befolkningsciffran uppgår till i runt tal 1,200, så Hannäs är inte så stort och utgör också i kyrkligt avseende annex till Tryserum. Man har värdshuset talet om att blåsa laget pastbrat men det har inte blivit av men det är för all del inte att klaga på den nuvarande ordningen. Till yttnehället omfattar Hannäs

Så särskilt moderna är inte vägarna inom Hannäs, som framgår av denna vackra utsikt vid Storsjön.

so går så där ur hand i hand. Å andra sidan har man inte heller mer än en enda gård, som kan kallas släktgård: Elias Anderssons i Larum.

Hannäs har en mycket laglydig och skötsam befolkning och det är sällan man har något besvär med den. Omdömet fälles av fjärdingsman Gustaf Pettersson, som endast en enda gång behövt taga arrestlokalen i Ukna i anspråk för en hannäsbo.

Fjärdingsmännen är också bland annat ordförande i fattigvårdsstyrelsen. Han tycker att det är rätt dyrt för den lilla kommunen att ha eget ålderdomshem. F. n. värds på detta blott sex personer men förutom dessa är det förstas en del andra både inom och utom socknen, som har fattigvårdsbidrag.

Skulle vi bygga ett ålderdomshem nu, säger hr Pettersson, så skulle vi nog försöka att göra det

ket intresserad och skicklig lärarekrår.

Såsom kyrkvård berättar hr Karlsson också litet om det kyrkliga livet och det framgår att detta är ungefär som i de flesta landsbygdskommuner. Man har en kyrklig ungdomskrets och en syförening och anordnar olika högtider då och då, såsom de gamla dag, vilken nog är en av de mest uppskattade.

HANNÄS ENDE INDUSTRIKÄRE är landstingsman Albert Johnson i Hellingssfall och hans rörelse har stor betydelse för socknen, då hans sågverk går nästan året runt.

Vid sågverket sysselsätter han i runt tal 20 man och i skogarna dessutom ca 200-250. Det har vänt upp en del arbetarvillor vid Rumma och Kvarnvik och han tillämpar den goda metoden att låta de bästa arbetarna bli sina

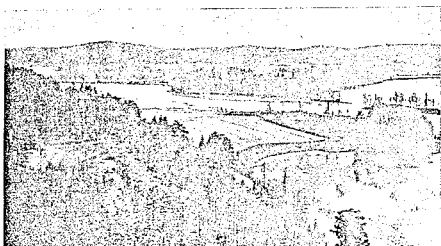

Hannäs älderman inom det kommunala: Georg Magnusson i Friden.

tidens krav i början av 1930-talet. Skolorna i Holmbo, Rumhult och Dagsbäck är nybyggda och folkskolan i kyrkbyn är bra; på dessa byggnader återstår 50,000 kr.

För alla kommunalmän spökar vad som kan komma efter krigsslutet och Carl Andersson har också gött och funderat på saken. Alltid skulle det komma att finnas beredskapsarbeten, säger han, och nämner bland annat att det behövs bättre väg mellan övre och nedre Rumma, och det kan man också säga om sträckan mellan kyrkbyn och Kvarnvik, som inte precis fyller moderna krav, om ock vägen i sin nuvarande beskaffenhet onekligen har sin tjusning, om man inte har alltför bråttom.

— Väder och vind är betydelsefulla saker i jordbruksbygder och Carl Andersson är idel belägenhet med den höst, vi hittills haft. Regnet och diset har inte hindrat bonden i hans arbete ute på åkrarna och vid det här laget har han hunnit med det mesta av höstbestyrken: han har sått vad han skulle och har också hunnit med

Så här vackert har man det i Hannäs: bild av Vindömen med Hägerstads slott i bakgrunden.

Vad som gjorts för de unga kan man betrakta som ett utslag för den goda samhörighetskänslan inom Hannäs. Den får också uttryck inom det kommunala, där man enligt vad hr Andersson försäkrar aldrig tvistar om hur man skall ha det utan allas stråvan är att göra det bästa möjliga. Det kommer fram annars också, när det gäller en sockenfråga — som nu t. ex. vid den frivilliga insam-

NÄR HR MAGNUSSON berättar om förhållandena i övrigt inom Hannäs får man bland annat veta att socknen har det rätt besvärligt med sin vattenfråga, trots man har ett 30-tal sjöar, bland dem Vindömen, som just börjar här. Den sjön är Norra Tjusts största, vilket man kan förstas av den här historien. Två man hade elagigt vad om vilken, som skulle komma först fram: den som gick runt Vin-

Fyra ledande män i Hannäs. Fr. v.: landstingsman Alb. Jonsson i Hellingssfall, fjärdingsman Gustaf Pettersson och kyrkvård Gustav Karlsson i Hägerstad samt landbrukare Joel Larsson, Grevsäter.

11,327 hektar, varav 1,840 utgöres av åker; de två siffrorna sammanställda visar att det finns rikligt med skog.

PÅ DEN STÖRSTA GÅRDEN i Hannäs sitter Joel Larsson, arrendator av kronoegendomen Grevsäter med 120 hektar åker. Han är även fullt engagerad i det kommunala men när vi söker upp honom gör vi det för att han skall ge en orientering om jordbruket.

Socken har nästan precis 100 gårdar och på två tredjedelar av dem sitter det självägande bönder. De flesta gårdarna är i storleksordningen 15—25 hektar och småbruket är rätt få. Leran dominerar jord på sina håll har man lättare jord. Man brukar jorden väl och avkastningen är medelgod. På sina håll har man mycket stora skogsarealer, som t. ex. på Hägerstads gårdarna med så där 500 hektar.

Nätboskapsbesittningarna är i allmänhet av god klass och hr Larsson håller före att det lägges ned stor energi för att få fram så mycket mjölk som möjligt till mejeriet i Kvarnvik. Särskilt de som suttit i många år på sina gårdar har hunnit få upp en god klass på djuren och det är rätt många som gjort det, ty Hannäs befolkning är rofäst och det är egentligen endast en enda gård inom socknen,

tillsammans med t. ex. Gärdsrum; det skulle säkert bli billigare än de 22,000 kronor, som fattigvårdsstaten nu går till.

I familjebidragsnämnden sitter fjärdingsmännen också som ordförande men där har man det nu rätt lindrigt, då blott ett 20-tal av Hannäs värnpliktiga f. n. är ute i beredskaps tjänst.

HANNÄS KASSOR FRAMFÖR alla andra är kyrkvården Gustav Karlsson i Hägersta. Han har fått på sin lott att sköta inte mindre än ett 20-tal kassor och i hans arbetsrum dominerar också ett kraftigt tillagat kassaskåp.

Men det finns inget i det, förklarar han, alla pengarna förvaras på annat håll. Bland annat har han hand om skolkassan och det visar sig att han har ett mycket stort intresse för vad som rör skolan. Det sjunde skolår, som Hannäs har att införa, skulle kunna aktualisera skolbyggen, säger han. Ett blir ofrånkomligt, nämligen att ordna det på ett bättre sätt för småskolan i kyrkbyn men annars håller han före att man vinner mera med skolskjutsar. Genom sammandragning av de högre klasserna skulle man nämligen få bättre skolformer. Skolbarnens antal håller sig mellan 125—130 och de undervisas av en enligt hr Karlssons mening myc-

kompanjoner; detta är fallet beträffande fyra kolugnar och tre lastbilar.

Av allmänna skogar med mera betydande skogsmark har vi Grevsäters kronopark och Toyps kommunarboställe, berättar han. På det hela taget är skogen inom socknen väl skött och det är också bra växtförhållanden. På en gård finns det som exempel 16,000—17,000 fastmeter skog på 105 hektar, vilket nog får anses rekordartat. F. n. hugges det 24,000—25,000 kubm. brännved och 10,000—15,000 fastmeter sågtimmer, men även under fredsåren var det inte precis småsaker, som togs ut ur skogen. I sammanhanget vill hr Johnson påpeka att skogens värde betydligt höjts sedan skogsägarna börjat anlita skogsvårdsstyrelsen för stämplingarna.

Det är inte bara ved och timmer, som hr Johnson lägger sin hand vid; i fjol tog han ut 70,000 kg. granbark för läderfabriken i Valdemarsvik och för tjärfabriken i Falernum, som han är delägare i, bröts år 1943 21,000 m³ stubbar. För närvarande produceras ca 35,000 kg. tjära pr månad och dessutom en hel del träskol. Det är hans förhoppning att denna rörelse skall kunna drivas även efter kriget och han avslöjar att han och några andra diskuterat hur det skulle vara att starta en skogs- (Forts. på tredje sidan.)

Av
Gunnar Friberg

HANNAS HAR . . .

(Forts. från förra sidan.)

produktindustri inom Hamnia men längre in till diskussionsta-
dret har man inte kommit.

FOR EN FORETAGSLEDARE
är det självklart att ägna de fir-
hållanden, som kunna uppstå efter
kriget, sin uppmärksamhet. Hr
Johnson tror att det sågade vir-
ket blir finna rätt stor marknad
och därför har också timmerakko-
rarna sparats, då av allt att dö-
ma dessa produkter blir en avsät-
ning både inom och utom landet.
Skulle det bli besvärligt någon tid
tänker han sig att en del slögs-
vägshyggen skulle kunna sättas i
gång och många landbrukare före-
taga förbättringar på sin gårdar,
vilket de nu inte kunnat göra på
grund av den ringa tillgången på
arbetskraft. Dessutom behöver
man inte sälja vägarbeten.